

4.4 Undervisning (VO nr. 30)

4.4.1 Innledning

Undervisning omfatter grunnskole, pedagogisk-psykologisk tjeneste, voksenopplæring, skolefritids-tilbud, leirskole, skolelokaler og skoleskyss.

Virksomhetsområdet består av til sammen 19 resultatenheter:

Barneskoler:	12 resultatenheter med til sammen 15 skoler
Kombinerte:	1 resultatenheter med både barne- og ungdomsskole (Brøttum)
Ungdomsskoler:	4 resultatenheter med 4 skoler
Andre:	2 resultatenheter (PPT, Voksenpedagogisk senter med logopedisenteret)

Hovedmål:

Skolene i Ringsaker skal være likeverdige og framtidsrettede lærings- og oppvekstarenaer.

I kommuneplanens samfunnsdel er det formulert følgende mål og strategier for grunnskolen:

- Ringsaker kommune skal gi alle elever likeverdig og framtidsrettet grunnskoleopplæring av høy kvalitet.
- Skolene skal prioritere opplæring i de grunnleggende ferdigheter; som å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne og å kunne bruke digitale verktøy.
- Resultatene skal være på høyde med eller bedre enn landsgjennomsnittet.
- Elevene skal gis tilpasset opplæring. Elever med spesielle behov skal om nødvendig gis kvalifisert spesialundervisning.
- Alle skolene skal ha tilfredsstillende lokaler, innemiljø og uteområder i henhold til gjeldende lovverk.
- Skolefritidsordningen skal holde god kvalitet og være et tilbud til alle som ønsker det.

Dette skal gjennomføres ved å:

- Målrette rekrutteringspolitikken og satse på systematisk kompetanseheving.
- Sikre godt kvalifisert personell som har evne til omstilling og videreutvikling.
- Kvalitetsvurdere skolene i forhold til elevenes kunnskapsnivå.
- Evaluere den kvalitetsmessige utviklingen av skolene, trivsel og læringsmiljø.
- La IKT være et sentralt virkemiddel for at skolene skal nå målene innenfor undervisning/læring.
- Avdekke behov og gi tidlig hjelp til barn og familier som har ekstra behov for det.
- Søke tverrfaglig samarbeid for å avdekke behov/muligheter for barn med funksjonshemming.
- Videreutvikle elev- og foreldremedvirkningen.
- Søke å styrke bemanningen i grunnskolen.
- Utforme skolebygningene tidsmessig og framtidsrettet for skiftende arbeids- og organiseringsformer.

4.4.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.4.2.1 Personalressurser (årsverk)

30 Undervisning	31.12.2017	Budsjett 2018	Forslag 2019	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022
300 Brøttum ungdomsskole	16,52	16,52	17,80	17,80	17,80	17,80
301 Moelv ungdomsskole	27,56	27,56	25,18	25,18	25,18	25,18
302 Nes ungdomsskole	17,81	17,81	20,55	20,55	20,55	20,55
303 Brumunddal ungdomsskole	45,07	45,07	45,58	45,58	45,58	45,58
304 Furnes ungdomsskole	44,11	44,11	42,07	42,07	42,07	42,07
310 Brøttum skole	20,92	20,92	19,70	19,70	19,70	19,70
312 Messenlia og Lismarka skoler	18,57	18,57	18,68	18,68	18,68	18,68
313 Fagernes og Åsen skoler	18,58	18,58	18,24	18,24	18,24	18,24
316 Gaupen skole	17,47	17,47	18,54	18,54	18,54	18,54
319 Kirkekretsen skole	21,16	21,16	20,14	20,14	20,14	20,14
321 Hempa skole	22,04	22,04	21,48	21,48	21,48	21,48
322 Fagerlund skole	79,37	79,37	79,56	79,56	79,56	79,56
323 Mørkved skole	46,00	46,00	51,67	51,67	51,67	51,67
324 Kirkenær skole	26,24	26,24	26,04	26,04	26,04	26,04
325 Kylstad skole	18,10	18,10	18,22	18,22	18,22	18,22
326 Stavsberg skole	20,53	20,53	21,78	21,78	21,78	21,78
327 Nes barneskole	41,34	41,34	40,47	40,47	40,47	40,47
328 Moelv og Fossen skole	65,91	65,91	67,09	67,09	67,09	67,09
342 Voksenpedagogisk senter	31,47	28,47	30,47	28,47	28,47	28,47
343 PPT	19,80	19,80	20,10	20,10	20,10	20,10
399 Ufordelt ramme undervisning	0,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
Sum årsverk VO 30	619,07	617,07	624,86	622,86	622,86	622,86

Budsjettforslaget for 2019 bygger på timetildeling til skolene pr. 1.8.2018 for skoleåret 2018/2019, samt merkantil bemanning og bemanning i skolefritidsordningen.

Antall årsverk øker med netto 7,8 fra opprinnelig budsjett 2018 til 2019. Skolene som får ressurser gjennom timetildelingen har en økning på 5,3 årsverk.

Endringene i årsverk i timetildelingen har tre hovedforklaringer.

I budsjettet for 2019 er det til sammen innarbeidet en økning på 0,5 årsverk til økt ledelse. Dette gjelder Stavsberg skole og PPT.

Voksenpedagogisk senter fikk overført 2 årsverk fra Servicesenteret i 2018 for å følge opp arbeidet med bosetting av flyktninger. I tillegg foreslås det opprettet 2 lærerstillinger fra 2019 da enheten har en betydelig økning i antall grunnskoleelever. Samtidig inndras 1 årsverk programrådgiver og 1 årsverk lærer som følge av reduksjon i bosetting av flyktninger fra 1.1.2019. Fra august 2019 inndras ytterligere 2 årsverk.

For skolene som er en del av timetildelingsmodellen, skjer økningen som følge av økt elevantall og at det foreligger flere vedtak om spesialundervisning tilknyttet gjesteelever. Det er også noe økning i timer til morsmål og særskilt norsk.

Ressurser som er budsjettert som reserve på budsjettansvar 399 ufordelt undervisning er ikke tatt med i tabellen, men kan ved fordeling i løpet av året bli omgjort til årsverk. Skolelederen har anledning til å veksle lærertimer (60 min.) om til assistenttimer med en faktor på 3,33. Dette skal skje marginalt og i tett samarbeid med hovedtillitsvalgte.

Tabell 4.4.2.2 Netto driftsbudsjett pr. resultatenheter (kr 1.000)

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Forslag 2019	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022
300 Brøttum ungdomsskole	12 317	11 932	13 028	13 028	13 028	13 028
301 Moelv ungdomsskole	19 348	19 015	17 866	17 837	17 794	17 794
302 Nes ungdomsskole	13 611	12 934	14 746	14 746	14 746	14 746
303 Brumunddal ungdomsskole	32 321	32 152	33 295	33 224	33 181	33 181
304 Furnes ungdomsskole	31 279	30 333	29 827	29 769	29 683	29 683
310 Brøttum skole	13 122	12 638	12 377	12 377	12 377	12 377
312 Messenlia og Lismarka skole	11 825	11 682	11 755	11 755	11 755	11 755
313 Fagernes og Åsen skole	12 429	11 814	12 328	12 328	12 328	12 328
314 Kilde og Fossen skole	15 467	0	0	0	0	0
315 Skarpsno skole	5 362	0	0	0	0	0
316 Gaupen	11 650	11 604	12 352	12 323	12 280	12 280
319 Kirkekretsen skole	12 971	12 841	12 624	12 624	12 624	12 624
321 Hempa skole	13 256	13 290	13 637	13 637	13 637	13 637
322 Fagerlund skole	50 064	50 482	51 597	51 488	51 445	51 445
323 Mørkved skole	28 791	29 224	32 715	32 677	32 677	32 677
324 Kirkenær skole	15 672	15 888	15 626	15 626	15 626	15 626
325 Kylstad skole	11 459	10 520	11 519	11 519	11 519	11 519
326 Stavsberg skole	12 930	12 966	13 997	13 930	13 887	13 887
327 Nes barneskole	24 722	25 310	25 651	25 651	25 651	25 651
328 Moelv og Fossen skole	18 673	40 478	43 053	42 986	42 943	42 943
342 Voksenpedagogisk senter	12 657	12 903	14 590	13 820	13 820	13 820
343 PPT	13 469	13 789	14 544	14 660	14 660	14 660
399 Undervisning – ikke fordelt	10 663	22 320	42 113	40 128	40 243	40 243
Sum netto driftsutgifter VO 30	404 058	414 115	449 240	446 133	445 904	445 904

Tabell 4.4.2.3 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Forslag 2018	Forslag 2019	Forslag 2020	Forslag 2021
Driftsutgifter	509 242	482 098	516 419	512 952	512 607	512 607
Driftsinntekter	105 184	67 983	67 179	66 819	66 703	66 703
Netto driftsutgifter	404 058	414 115	449 240	446 133	445 904	445 904
Investeringsutgifter	285 065	278 063	160 500	56 420	5 200	5 200
Investeringsinntekt	0	0	0	0	0	0
Netto investeringsutgifter	285 065	278 063	160 500	56 420	5 200	5 200

4.4.3 Behovsvurderinger

Strategi for økt læringsutbytte

Gjennom kartlegging og nasjonale prøver følges elevenes læring tett av lærere, skoleledere og skoleeier. Læringstrykket er høyt, med særlig vekt på norsk, engelsk og matematikk. Strategiene og metodene som tas i bruk er forankret i forskning samt erfaringer fra endrings- og utviklingsarbeid nasjonalt og internasjonalt. Med tidlig innsats og tett oppfølging legges grunnlaget for at den enkelte elev skal fullføre og bestå videregående opplæring som grunnlag for videre studier eller arbeidsliv.

Undervisningens kvalitet er en vesentlig faktor for elevenes læring. Tiltakene i satsingen for økt læringsutbytte griper direkte inn i lærernes undervisningspraksis og skal ha effekt på elevenes læringsarbeid. Skolene har høye forventninger til elevenes læring og jobber systematisk med å bygge kapasitet for å nå målene. Å bygge kapasitet innebærer et systematisk arbeid med de ansattes

motivasjon, ferdigheter og læring. Lærerne, som er en del av et profesjonelt læringsfellesskap, deler og reflekterer kritisk over egen praksis på en samarbeidende og læringsorientert måte. For å lykkes med dette må skolelederne lede og delta i lærernes læring. Dette stiller høye krav til skolelederne om å utvikle sine skoler til å bli profesjonelle læringsfellesskap. Det bygges gode strukturer gjennom fagdager, ledersamlinger, veiledning og felles planleggingsdager for å gi skoleledere støtte og kompetanse i ledelse av læringsarbeidet ved skolene.

Elevenes læringsresultater følges opp gjennom fagdager for VO 30 Undervisning, kretsvisе skoleledermøter og årlige dialogmøter med den enkelte skole. I disse møtene samordnes strategier og tiltak for økt læringsutbytte, tilpasset opplæring og trygt og godt skolemiljø. Etter dialogmøtene utarbeides en avtale om oppfølging basert på den enkelte skoles særskilte behov og utfordringer. Arbeidet er strukturert i et årshjul.

Rådmannen legger i mars/april hvert år fram en tilstandsrapport om grunnskolen for kommunestyret. Her omtales læringsresultater, læringsmiljø og frafall i videregående opplæring. I tillegg omtales antall elever, voksentetthet og omfanget av spesialundervisning.

Økt timetall i matematikk og engelsk

Kommunen har gjennom strategi for økt læringsutbytte økt timetallet i basisfagene matematikk og engelsk. I k.sak 140/2008 ble det vedtatt en utvidelse på 0,5 timer i matematikk pr. uke pr. trinn på 1.-4. trinn og 0,25 timer pr. uke pr. trinn på 5.-7. trinn.

For å styrke undervisningen i matematikk og engelsk på 1.-4. trinn ble det videre vedtatt en timeutvidelse med en time pr. uke pr. trinn i hvert av fagene fra høsten 2015, jf. k.sak 82/2014. I k.sak 107/2016 ble timetallet i matematikk økt med to uketimer på 5.-7. trinn fra høsten 2017. Virkningen av tiltaket er inne som årsverk fra høsten 2017, og utgjør 3,5 årsverk.

Gjennom timeutvidelsene får elevene i Ringsakerskolen til sammen 465,5 årstimer ut over minstetimetallet for grunnskolen, det vil si 12,25 uketimer fordelt på 1.-7. trinn. Med disse tiltakene er det lagt til rette for økt læringsutbytte gjennom tidlig innsats og dybdelæring.

Kartlegging av elevenes grunnleggende ferdigheter og kompetanse

På 1.-3. trinn gjennomføres nasjonale kartleggingsprøver i lesing og regning for å fange opp elever som trenger ekstra oppfølging. Det gjennomføres også nasjonal kartlegging i engelsk på 3. trinn og i digitale ferdigheter på 4. trinn. I tillegg benyttes det annet kartleggingsmaterieil i norsk, matematikk og engelsk på trinn som ikke har nasjonale prøver. Gjennom hele skoleløpet benyttes dynamiske verktøy i henholdsvis lesing og regning for å følge elevenes læringsprogresjon.

Nasjonale prøver gjennomføres i lesing, regning og engelsk på 5. og 8. trinn, og lesing og regning på 9. trinn. Det er utviklet analyseverktøy som gjør det mulig for skolene å se hvordan de enkelte oppgaver er løst på elevnivå. Skolene benytter analyseverktøyene for å følge utviklingen til elevene over tid og som grunnlag for iverksetting av tiltak.

Analyseverktøyet Engage er sentralt i arbeidet med kartlegging og skal brukes systematisk på alle nivå i skoleorganisasjonen. Her kan resultater leses på individ-, klasse- og skolenivå. I dialogen mellom skoleeier og skoleledere benyttes analyse- og prosessverktøyet Insight for å strukturere relevant styringsinformasjon. Insight henter informasjon fra Engage og alle offentlige registre og databaser som er relevante for skolen.

Norsk

For å styrke lese- og skriveopplæringen i basisfaget norsk brukes Ringsaker kommunes Program for systematisk lese- og skriveopplæring på 1.-4. trinn. Programmet innebærer blant annet at elever på

2. trinn som strever med å knekke lesekode får tilbud om intensiv undervisning flere ganger pr. uke over en periode på 18-20 uker i 20-30 minutter hver økt. Dette omtales som Ny Start.

Flere skoler bruker digitale verktøy i bokstav-, lese- og skriveopplæringen og metoden "Skrive seg til lesing med talende tastatur" (STL+). Lydfunksjonen på nettbrettet gjør at elevene kan lese inn egen tekst/bokstavlyder og/eller få opplest tekst samtidig som de skiver teksten.

Etter kartlegginger og nasjonale prøver gjennomfører skolene intensive lesekurs etter behov.

Skolebibliotek

Styrking av skolebibliotekene er en del av den helhetlige satsingen på lese- og skriveopplæring, og det er innarbeidet kr 80.000 årlig til skolebibliotek.

Matematikk

For å styrke regneopplæringen i basisfaget matematikk brukes Ringsaker kommunes Program for systematisk regneopplæring på 1.-4. trinn. Programmet ble revidert til skolestart høsten 2018.

I digital læring vil matematikk og programmering ses i sammenheng. Rådmannen har tatt initiativ til utvikling av kompetanse i koding og programmering for lærere.

Realfag

Det er behov for å gjøre realfagene mer tilgjengelig og praktisk rettet. Det legges til rette for etablering av et undervisningsopplegg hvor elevene deltar i praktisk og utforskende matematikk, naturfag og teknologi. Elevene skal ha tilgang til nytt og spennende utstyr samt møte engasjerte og faglig dyktige lærere. Det er innarbeidet 1,0 mill. kroner til tiltaket.

Tidlig innsats

Prinsippet om tidlig innsats skal gi bedre kvalitet i det ordinære tilbudet i barnehage og skole, og virke forebyggende for alle. Dette innebærer at tiltak skal iverksettes med en gang det er behov. Overgangen fra barnehage til skole skal vektlegges, og skolene skal tilby intensiv opplæring til elever i lesing, skriving og regning fram til 10. trinn. Det er innarbeidet 1,3 mill. kroner til tiltaket.

Elever med stort læringspotensial

Alle elever har et læringspotensial, men noen elever lærer raskere og tilegner seg mer kompleks kompetanse enn sine jevnaldrende. Elever med stort læringspotensial er ikke nødvendigvis høyt presterende, men de har et stort potensiale for læring på ett eller flere faglige områder. De viktigste tiltak for denne elevgruppen er tidlig identifisering, anerkjennelse og pedagogisk og organisatorisk differensiering. Skoleeier og skolene samarbeider for å fange opp disse elevene og gi dem tilpasset opplæring.

Dette kan også innebære at eleven får opplæring på høyere trinn på egen skole, på andre skoler og i videregående skole.

Kultur for læring

Det er etablert et forsknings- og utviklingsprosjekt for perioden 2016-2020 der Ringsaker kommune deltar sammen med alle kommunene i Hedmark, jf. k.sak 41/2016 Tilstandsrapport for grunnskolen 2015. Fylkesmannen leder prosjektet i samarbeid med Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SePU) ved Høgskolen i Innlandet.

Målsettingen for *Kultur for læring* er å forbedre elevenes grunnleggende skolefaglige ferdigheter og samtidig gi dem ferdigheter som forbereder dem på morgendagens samfunn. Prosjektet er planlagt slik at pedagogisk praksis forbedres kollektivt – i skolenes profesjonelle læringsfellesskap. Høgskolen i

Innlandet har utarbeidet ulike kompetansepakker til dette arbeidet. Arbeidet er skolebasert og lærerne jobber i kollegagrupper med å tilegne seg teori og reflektere over egen praksis sammen med kollegaene sine.

Med bakgrunn i resultatene fra 2016 har skoleeier valgt at alle skoler jobber med kompetansepakkene Pedagogisk analyse og Motivasjon og mestring. Gruppeledere og skoleledere har felles opplæring, organisert av skoleeier med støtte fra Høgskolen i Innlandet/SePU.

Høsten 2018 er det gjennomført en ny kartlegging som gjør det mulig for skolene å se endring i sine resultater og identifisere utviklingsområder. Våren 2019 vil disse resultatene analyseres, problemområder defineres og strategier og tiltak utvikles og gjennomføres.

Kultur for læring fremmer det regionale samarbeidet og har blant annet ført til at kommunene Ringsaker, Hamar, Løten og Stange i perioden 2018 til 2021 gjennomfører et nytt prosjekt der målet er å utvikle støttestrukturer for lærernes og skoleledernes profesjonelle læring. Dette arbeidet gjennomføres i samarbeid med Høgskolen i Innlandet. Ringsaker kommune er administrativt ansvarlig for prosjektet og har mottatt kr 830.000 i OU-midler fra KS.

Særskilt språkopplæring og morsmålsopplæring for elever fra språklige minoriteter

Elever i grunnskolen med annet morsmål enn norsk har rett til særskilt norskopplæring til de har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den vanlige opplæringen i skolen. Om nødvendig har disse elevene også rett til morsmålsopplæring og /eller tospråklig fagopplæring.

Tall fra GSI (Grunnskolen informasjonssystem) viser at det pr. 1.10.2018 er 290 elever som får særskilt norskopplæring i grunnskolen i Ringsaker. Dette er en økning på 24 elever fra forrige skoleår. I sum representerer disse elevene 30 språk. Kommunen har plikt til å kartlegge elevenes ferdigheter i norsk før det blir fattet vedtak om særskilt språkopplæring. For å lykkes med inkludering og tilpasset opplæring, er det avgjørende å opparbeide tilstrekkelige norskkunnskaper hos elevene.

Digital kompetanse og digitale ferdigheter

Digitale løsninger er blitt en viktig og nødvendig samhandlings- og kommunikasjonsform i arbeidslivet, og digital kompetanse skal sikre deltakelse i og tillit til digitale løsninger i fremtiden. Dagens elever skal videreutvikle et samfunn hvor teknologien i større grad brukes til å løse utfordringer, og de skal leve, delta og mestre et digitalisert samfunn. Dette endrer både elevenes og lærernes rolle, og tradisjonelle lærebøker erstattes av digitale læremidler. Disse gir helt andre og nye muligheter.

Skytjenesten Office 365 gir elever og lærere god tilgang til en rekke verktøy som fremmer samhandling, deling og kommunikasjon. Lærere og elever har flere samarbeidsarenaer som gir gevinst i form av god dokument- og arbeidsflyt. Dette er viktige elementer for elevene i arbeidet med å nå kompetansemålene i nåværende og framtidige læreplaner.

For elevene på 1.-4. trinn ved skoler som har innført nettbrett, benyttes også læringsplattformen Showbie. Det er et nyttig verktøy i kommunikasjon mellom lærere, elever og foresatte om elevenes læring.

Digital kommunikasjon mellom foresatte og skolen om fravær og praktiske forhold rundt elevenes skolehverdag foregår gjennom digital meldingsbok.

Digital læring innebærer at lærere bruker digitale verktøy i opplæringen for å gjennomføre god og effektiv undervisning. Det legges opp til læringsprosesser der elevene må tilegne seg, behandle, produsere, bearbeide og kommunisere kunnskaper og ferdigheter ved hjelp av digitale verktøy.

Gjennom dette skal de nå faglige mål og uttrykke faglig kunnskap. Digitale løsninger for kommunikasjon og læring skal være felles for alle skolene.

Det ble satt i gang en pilot for innføring av nettbrett i undervisningen i skoleåret 2017/2018 for Kirkenær, Kylstad, Mørkved og Stavsberg. Skolene Fagerlund, Hempa, Kirkekretsen, Moelv, Fossen og Nes tok i bruk nettbrett fra skoleåret 2018/2019, mens Gaupen, Fagernes, Åsen, Lismarka og Messenlia samt barnetrinnet på Brøttum vil ta i bruk nettbrett i skoleåret 2019/2020.

Det er satt i gang en pilot på 8. trinn ved Furnes og Moelv ungdomsskole for å gjøre en vurdering av om elevene på ungdomstrinnene skal bruke bærbare datamaskiner eller nettbrett. Verktøyene prøves ut systematisk. Det innføres digitale verktøy for alle elevene i ungdomsskolen fra skoleåret 2019/2020. Lærerne ved samtlige skoler får et opplæringstilbud på linje med pilotskolene og skolene som tok i bruk nettbrett skoleåret 2018/2019.

Nettbrett konfigureres og administreres sentralt i eget verktøy, og applikasjoner distribueres sentralt for de ulike elev- og lærergrupper. Programvare og applikasjoner kjøpes inn i voluminnkjøpsprogram og fordeles til grupper og brukere gjennom utrullingsprogram. Sentral styring bidrar til at skolene bruker lite tid til administrasjon av programvare og enheter. Elevenes nettbrett er sikret mot uønsket voksent innhold ved hjelp av web-filter.

I planperioden er det ført opp 2 mill. kroner pr. år til investeringer i digitalt utstyr og opprusting av infrastrukturen på skolene.

I de nye læreplanene som tas i bruk 2020 inngår koding og programmering i flere fag. Fra høsten 2018 ble det igangsatt opplæring av lærere i koding og programmering på 5.-7. trinn og for lærere som underviser i programmering valgfag på ungdomsskolen. Kompetansehevingen vil fortsette. Alle ungdomsskoler tilbyr nå programmering valgfag, og flere barneskoler benytter koding og programmering innenfor ulike fag.

Rådmannen har satt i gang en prosess for å vurdere en utskifting eller fornying av barnehage- og skoleadministrativt system og læringsplattform i løpet av planperioden. Et administrativt system for skole og barnehage og læringsplattform skal betjene både administrasjon, skole og foresatte. Systemet skal ta høyde for nye arbeidsmåter og bidra til effektivisering av flere arbeidsprosesser.

Fagfornyelsen

Læreplanene for grunnskolen fornyes. Målet er å styrke elevenes dybdelæring og forståelse gjennom mer relevant innhold og tydeligere progresjon og sammenheng i fagene. Overordnet del og kjerneelementene i fagene er klare, og fra høsten 2020 skal de nye læreplanene tas i bruk. Ringsaker kommunes satsing gjennom Psykologisk førstehjelp, Digital læring og Kultur for læring samsvarer godt med overordnet del, og lærere ved flere skoler har allerede tatt i bruk prinsipper og tenkemåter fra de nye læreplanene. Arbeid med fagfornyelsen og implementering av nye læreplaner vil bli prioritert i økonomiplanperioden.

Lærernorm for grunnskolen

Fra og med skoleåret 2018/2019 er det innført en norm for lærertetthet i ordinær undervisning på skolenivå. Fra høsten 2018 skal gruppestørrelsen være 16 elever på 1.-4. trinn og 21 elever på 5.-7. trinn og 8.-10. trinn. Fra høsten 2019 skal gruppestørrelsen være 15 elever på 1.-4. trinn og 20 elever på 5.-7. trinn og 8.-10. trinn.

Gruppestørrelsen er en indikator som viser antall elever pr. lærer i ordinær undervisning, hvor ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk ikke regnes med. Alle skolene i Ringsaker oppfyller kravene i lærertetthetsnormen høsten 2018.

Psykisk helse i skolen

Undervisningsopplegget Psykologisk førstehjelp bidrar til å utvikle elevenes psykologiske kunnskaper, mentale og sosiale ferdigheter og mestringsstrategier. Opplegget brukes i undervisning og i samtaler med elever. Lærere har fått styrket sin kompetanse gjennom opplæring og ajourføring i programmet. I barnehagen benyttes undervisningsmaterialet Grønne tanker-glade barn. Dette videreføres med Psykologisk førstehjelp i grunnskolen.

Arbeid med psykisk helse i skolen er godt forankret gjennom den kommende fagfornyelsen i grunnskolen, hvor et av de nye tverrfaglige temaene er Folkehelse og livsmestring.

Rett til et trygt og godt skolemiljø

Et trygt og godt skolemiljø er en forutsetning for trivsel og tilhørighet for å sikre økt læringsutbytte og god faglig utvikling for den enkelte elev. Nytt kapittel 9A i opplæringsloven gjeldende fra 1.8.2017 medførte utvidede rettigheter for elevene og mer omfattende krav til skolens ledelse og ansatte. Nulltoleranse for mobbing er lovfestet og det er innført en ny aktivitetsplikt for skolene. Rådmannen har utarbeidet prosedyrer og retningslinjer for å sikre at lovverket blir oppfylt. Den voksne i skolen har et særskilt ansvar for å sørge for at elevene har et trygt skolemiljø og skolene gjør en stor innsats for å praktisere det nye lovverket.

Valgfag

Valgfagene er ment å gjøre skoledagen mer praktisk, relevant og motiverende. De skal bidra til at elevene, hver for seg og i fellesskap, styrker lysten til å lære og opplever mestring gjennom praktisk og variert arbeid. Valgfagene er tverrfaglige og skal bidra til helhet og sammenheng i opplæringen.

Skolene må tilby minst to valgfag, og kan velge mellom disse fagene i læreplanen:

Demokrati i praksis, Design og redesign, Forskning i praksis, Fysisk aktivitet og helse, Innsats for andre, Internasjonalt samarbeid, Levende kulturarv, Medier og informasjon, Natur, miljø og friluftsliv, Produksjon av varer og tjenester, Programmering/Koding, Reiseliv, Sal og scene, Teknologi i praksis og Trafikk.

Det tilbys valgfag i programmering/koding ved alle ungdomsskoler i kommunen. Lærerne har fått kompetanseheving og det er utarbeidet egne planer i faget. For øvrig tilbyr ungdomskolene i Ringsaker ulike valgfag avhengig av skolenes kompetanse og elevenes interesse innenfor de ulike områdene. Det gis standpunktkarakter i valgfag hvert år.

Geitmyra Ringsaker matkultursenter for barn

Matkultursenteret er etablert på Granerud gård som et ledd i kommunens satsing på mat og matkultur, jf. f.sak 106/2017. Geitmyra Ringsaker er en videreføring av Geitmyra matkultursenter for barn i Oslo. Driften baseres på de erfaringene og det pedagogiske rammeverket derfra. Samtidig er det unikt tilpasset for region Innlandet og behovene og ressursene som finnes her, med fokus på Innlandets matkultur.

Geitmyra Ringsaker gir undervisning til elever på 6. og 9. trinn. Dette er et styrket og utvidet undervisningstilbud i faget mat og helse, med vekt på matkultur, økologi, dyrking og høsting av frukt og grønnsaker, samt bruk av skolehage. Tilbudet skal også inkludere fagelementer fra læreplanene i samfunnsfag, naturfag og matematikk. Målet er at elevene gjennom dybdelæring får økt kompetanse ved at en arbeider med kjerneelementer i fagplanene samt tverrfaglige temaer som Bærekraftig utvikling og Folkehelse og livsmestring. Undervisningstilbudet inkluderer også dagskurs for elever på SFO/AKS og kurs for lærere og ansatte i SFO/AKS.

Undervisningen skal gi elevene glede av å dyrke, lage og spise sunn og god mat. Flest mulig barn skal bli glad i mat som gjør dem godt. Gjennom praktiske aktiviteter skal sentrale tema innen matematikk og naturfag bli anskueliggjort og forstått.

Matkultursenteret startet høsten 2018 med en pilotering av tilbudet. Det er årlig innarbeidet 2,0 mill. kroner økonomiplanperioden. I tillegg er det budsjettert med transportutgifter.

Leksehjelp

Opplæringsloven § 13-7a fastslår at kommunen skal gi et tilbud om frivillig leksehjelp i grunnskolen. Tilbudet kan gis til elever på 1.-10. trinn. Hver elev skal få tilbud om 304 årstimer frivillig leksehjelp i løpet av grunnskolen. For å sikre et enhetlig tilbud får alle elevene i Ringsaker kommune tilbud om gratis leksehjelp hver uke på 5., 6. og 7. trinn (228 årstimer). På ungdomstrinnet gis det to timer til sammen hver uke fordelt på 8.-10. trinn (76 årstimer). Ungdomsskolene bestemmer selv på hvilke(t) trinn leksehjelpen legges.

Formålet med leksehjelpen er å gi elevene støtte i læringsarbeidet, mestringsfølelse, gode rammer for selvstendig arbeid samt bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Ordningen regnes ikke som en del av opplæringen, men skal ses i sammenheng med denne. Leksehjelpen gis ved bruk av barneveileder eller lærer.

Opplæringstiltak for lærere og skoleledere

Regjeringens strategi Lærerloftet – på lag for kunnskapsskolen, presenterer økte krav om relevant kompetanse i undervisningsfag for alle lærere i grunnskolen. Strategien har også bidratt til at flere lærere kan delta i den statlige delfinansierte videreutdanningen for lærere.

Strategiplan for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2016-2019 i Ringsaker kommune prioriterer deltakelse i den statlige ordningen for videreutdanning for lærere og skoleledere. Inneværende skoleår deltar 34 lærere i ordningen med videreutdanning i basisfagene, i hovedsak norsk, engelsk og matematikk og to skoleledere deltar på rektorskolen. I tillegg deltar fire lærere på to-årig lærerspesialistutdanning i norsk og matematikk. Tilstandsrapport for grunnopplæringen ble behandlet i k.sak 24/2018. Det ble vedtatt at det skal legges til rette for at lærere skal kunne ta digital profesjonsfaglig videreutdanning gjennom den statlige videreutdanningsordningen. Det er nå to lærere som deltar i dette programmet.

Den statlige satsingen på kompetanseheving for lærere og skoleledere videreføres. Det er budsjettert en egenandel på kr 820.000 til opplæringstiltak for lærere og kr 105.000 til skoleledere.

Veiledning av nyutdannede lærere

Veiledning av nyutdannede lærere er et ledd i å rekruttere og beholde dyktige medarbeidere. Ordningen er en del av de nyutdannedes arbeidstidsavtale. Dette innebærer seks gruppebaserte veiledninger i løpet av skoleåret. Veiledningen er organisert gjennom et veilederkorps bestående av tre formelt utdannede veiledere med bred erfaring og lærerkompetanse fra Ringsakerskolen. Individuell veiledning gis etter avtale mellom veileder og den nyutdannede.

Nye nasjonale rammer for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere ble gjort gjeldende fra 10.9.2018 med varighet til 31.7.2021, som ett av tiltakene i strategien Lærerutdanning 2025. De nasjonale rammene for veiledning anbefaler at veiledningen gjennomføres og prioriteres på en systematisk måte de to første yrkesårene.

Det vurderes en utvidelse av veiledningsordningen av nyutdannede lærere i Ringsaker, slik at den kan ha en varighet på to år.

Lærerspesialister

Regjeringen har videreført piloteringen som skal gi grunnlag for å utvikle nye karriereveier for lærere som ønsker profesjonell videreutvikling uten å gå over i administrative stillinger. Formålet er at dyktige lærere skal kunne ha en faglig karrierevei, men samtidig ha undervisning som hovedoppgave. Videreføringen gjelder for to år fra høsten 2018.

Piloteringen er ikke nye stillinger, men en ordning for lærere som ønsker å fungere som lærerspesialister. Tilstandsrapport for grunnopplæringen som ble behandlet i k.sak 24/2018 legger føringer for at det tilrettelegges for flere lærerspesialister i fagene norsk og matematikk. Ringsaker kommune deltar fra høsten 2018 i piloteringen med åtte skoler og tretten lærerspesialister. Spesialistene skal veilede og initiere faglig oppdatering og utvikling på egen skole.

I tillegg til piloteringen av lærerspesialister er det etablert en utdanning på masternivå for samme målgruppe. Etter endt utdanning skal spesialistene ha særlig kompetanse til å bidra til utvikling av undervisningen på sin skole. Fra Ringsaker kommune deltar sju lærere i lærerspesialistutdanningen; to i norsk med vekt på lese- og skriveopplæring og fem i matematikk.

Det er etablert et nettverk for lærerspesialistene koordinert av skoleeier. Opprettelse av et slikt nettverk er i tråd med nasjonale og kommunale intensjoner om å utvikle rollen som lærerspesialist gjennom deltakelse i profesjonelle læringsfelleskap.

Lærerutdanningsskole

I den nye strategien for lærerutdanningen fram til 2025 skal en prøve ut en ordning med lærerutdanningsskoler. Et hovedgrep i strategien er at det etableres nasjonale rammer for partnerskap mellom lærerutdanningene og skoleeiere. Tilstandsrapporten for grunnopplæringen som ble behandlet i k.sak 24/2018 legger føringer for at Ringsaker kommune skal delta i ordningen og etter søknad ble Fagerlund skole valgt som en lærerutdanningsskole for Høgskolen Innlandet. Ved disse praksisskolene skal skoleleder og lærerne være involvert og samarbeidet med lærerutdanningen skal være tettere.

Svømmeopplæring

Den nye svømmehallen i Moelv åpnet høsten 2018. Elever fra Nes barneskole, Nes ungdomsskole, Gaupen skole, Moelv og Fossen skole, Moelv ungdomsskole, Fagernes og Åsen skole, Lismarka og Messenlia skole samt Brøttum barne- og ungdomsskole får svømmeopplæring der. Elevene fra Kirkekretsen skole, Hempa skole, Fagerlund skole, Brumunddal ungdomsskole, Mørkved skole, Kirkenær skole, Kylstad skole, Furnes ungdomsskole og Stavsberg skole får sin svømmeopplæring i den nye svømmehallen i Brumunddal fra januar 2019. Ved åpning av ny svømmehall i Brumunddal, stenges bassengene ved Brumunddal ungdomsskole og Furnes ungdomsskole.

Miljørettet helsevern

Følgende skoler er godkjent etter Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler: Brøttum barne- og ungdomsskole, Brumunddal ungdomsskole, Fagerlund skole, Hempa skole, Kirkekretsen skole, Kirkenær skole, Lismarka skole, Moelv ungdomsskole, Nes barneskole og Stavsberg skole. Arbeidet med å få godkjent flere skoler pågår i dialog med samfunnsmedisinsk enhet for Hamar-regionen og med Bygg og eiendom.

Leirskoletilbud

Opphold egne elever

I leirskolebudsjettet for 2019 er det forutsatt at 410 elever fra barneskolene vil reise på leirskole. Faktisk elevtall varierer noe fra år til år. Erfaringstall for de siste årene indikerer at antallet som er forutsatt i budsjettet er tilstrekkelig. Det legges til grunn at skolene som sender elever på leirskole i 2019 får kr 2.840 pr. elev. Dette gir et samlet budsjett for reise- og oppholdsutgifter på kr 1.164.000. I samsvar med vedtak i f.sak 151/2007 dekkes leirskoleopphold av kommunen uten egenandel.

Mesnali leirskole

Opplæringsloven § 10-3 slår fast at nødvendig undervisningspersonell ved leirskoler med fast pedagogisk bemanning skal være ansatt i kommunen hvor leirskolen ligger. I budsjettet for 2015 ble det gjennomført en reduksjon fra 1,0 årsverk til 0,5 årsverk etter innspill fra leirskolen selv. Reduksjonen på et halvt årsverk ble erstattet med et driftstilskudd til leirskolen. Driftstilskuddet har gitt leirskolen en mer fleksibel ordning rundt bemanningen. Gjennomførte leirskoleopphold konsentrerer seg til noen hektiske uker på våren og høsten. Tilpasningen har gitt leirskolen større fleksibilitet til å bemanne ekstra i ukene det er aktivitet der. Ringsaker kommune oppfyller fortsatt kravet om nødvendig undervisningspersonell etter omlegging av ordningen.

Dekning av lønns- og driftsutgifter ved leirskolen er regulert gjennom avtalen kommunen har med Det Norske Misjonselskap, som ble vedtatt i f.sak 137/2006. Med denne avtalen dekkes kommunens faktiske utgifter til leirskolen.

I budsjettet for Mesnali leirskole er det forutsatt 0,5 årsverk lærer, skolemateriell og driftstilskudd til leirskolen. Dette har en samlet utgift på kr 665.000. Utgiftene dekkes inn slik det er forutsatt i avtalen fra 2006, og fordeles på til sammen 28 elevgrupper i løpet av året. Dette gir en sats pr. ukesopphold på kr 23.750.

Utbygging og rehabilitering av skoler

Kommunestyret behandlet i møte 9.4.2014 vedlikeholdssituasjonen og rehabiliteringsbehovet ved kommunale skoler, svømmebasseng og barnehager, jf. k.sak 21/2014. Investeringer i skolen har i mange år vært en av hovedprioriteringene i forslaget til budsjett og økonomiplan. Det har vært klare føringer for prioritering av investeringer i skolebygg, jf. k.sak 43/2008, og bygging av skolene i pulje 1 nærmer seg ferdigstillelse.

Rådmannen vil legge fram en sak om prioriteringer innenfor pulje to/fremtidige skoleinvesteringer innen utgangen av 2019, jf. k.sak 84/2017, punkt 22.

Stavsberg skole:

Kommunestyret behandlet i k.sak 44/2015 rom- og funksjonsprogram for Stavsberg skole. I k.sak 107/2016 ble det fattet vedtak om å endre prosjektet ved å utvide fra liten flerbrukshall til fullverdig idrettshall.

Totalt er det lagt til grunn en kostnadsramme på 315,8 mill. kroner for bygging av Stavsberg skole og flerbrukshall. Det legges opp til at bygget ferdigstilles høsten 2019, jf. f.sak 124/2017.

Moelv og Fossen skoler:

Moelv skole har behov for å øke kapasiteten for antall elever, i første omgang for 5.-7. trinn. Bygningene til tidligere Ringsaker videregående skole, ligger rett inntil Moelv skole og den nye Moelvhallen. I budsjettet er det lagt til rette for at disse lokalene kan tas i bruk som undervisnings- og møterom. Dette gir Moelv skole en økt fleksibilitet ved store elevkull på mellomtrinnet, samtidig som det vil øke skolens totale kapasitet til å ta imot flere elever.

Fossen skole gir undervisningstilbud for elever på 1.-4. trinn. For skoleåret 2018/2019 er det til sammen 45 elever. Skolen har kapasitet til 75 elever.

Rådmannen vil komme ytterligere tilbake til spørsmålet om en samlet løsning for skolebygg i Moelv i sak om prioriteringer innenfor pulje to/fremtidige skoleinvesteringer innen utgangen av 2019, jf. k.sak 84/2017, punkt 22.

Svømmehall

Det ble i f.sak 114/2017 vedtatt at det igangsettes ny anskaffelse av totalentreprenør for svømmebasseng ved Brøttum barne- og ungdomsskole. Ny anbudskonkurranse ble sendt ut første halvår 2018, og det er forventet politisk behandling av forprosjektet våren 2019. Et premiss er riving av gammelt basseng i sommerferien 2019. Planlagt byggestart er høsten 2019 med ferdigstilling i slutten av 2020.

Rådmannen vil komme tilbake til spørsmålet om ombygging/annen bruk av svømmehallen på Brumunddal ungdomsskole og Furnes ungdomsskole i sak om prioriteringer innenfor pulje to/fremtidige skoleinvesteringer innen utgangen av 2019, jf. k.sak 84/2017, punkt 22.

4.4.4 Resultatmål - styringskort

Fokusområder og indikatorer	Målemetode/kilde	Mål
Brukere		
Tjenester tilpasset brukernes behov		
Elevenes trivsel	Foreldreundersøkelsen	landsgj.
Kvalitet på tjenesten – Vurdering for læring	Foreldreundersøkelsen	landsgj.
Faglig utfordring	Elevundersøkelsen	landsgj.
Vurdering for læring	Elevundersøkelsen	landsgj.
Trivsel	Elevundersøkelsen	landsgj.
Standpunktkarakterer norsk hovedmål	Karakter	landsgj.
Standpunktkarakterer engelsk	Karakter	landsgj.
Standpunktkarakterer matematikk	Karakter	landsgj.
Avgangsprøve norsk hovedmål	Karakter norsk	landsgj.
Avgangsprøve engelsk	Karakter engelsk	landsgj.
Avgangsprøve matematikk	Karakter matematikk	landsgj.
Grunnskolepoeng	Gj.snitt karakter	landsgj.
Nasjonale prøver lesing 5, 8, 9 tr.	Nasjonale prøver	landsgj.
Nasjonale prøver regning 5, 8, 9 tr.	Nasjonale prøver	landsgj.
Nasjonale prøver engelsk 5,8 tr.	Nasjonale prøver	landsgj.
Dialog med brukerne		
Dialog og medvirkning – utviklingssamtalen	Foreldreundersøkelse	landsgj.
Medarbeidere		
Engasjement og kompetanse		
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Læring og fornyelse		
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Medarbeiderskap	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Organisasjon		
Arbeidsmiljø		
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Sykefravær	Visma HRM (Ansatt)	Ind.
Ledelse		
Ansattes tilfredshet med ledelsen	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Ledelse (et samlet resultat av andre ind.)		5,0
Økonomi		
Økonomistyring		
Avvik i % hittil i år, regnskap ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +
Avvik i %, årsprognose ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +

Tabell 4.4.4.1 Resultatmål for sykefravær

	Mål		Mål
300 Brøttum u-skole	6,0 %	321 Hempa skole	6,0 %
301 Moelv u-skole	6,0 %	322 Fagerlund skole	6,0 %
302 Nes u-skole	6,0 %	323 Mørkved skole	6,4 %
303 Brumunddal u-skole	6,0 %	324 Kirkenær skole	6,5 %
304 Furnes u-skole	6,0 %	325 Kylstad skole	7,0 %
310 Brøttum b-skole	6,0 %	326 Stavsberg skole	7,0 %
312 Messenlia og Lismarka skole	6,0 %	327 Nes barneskole	6,0 %
313 Fagernes og Åsen skole	7,0 %	328 Moelv og Fossen skole	6,0 %
316 Gaupen skole	5,5 %	342 Voksenpedagogisk senter	7,0 %
319 Kirkekretsen skole	6,0 %	343 PPT	6,5 %

4.4.5 Standardendringer og nye driftstiltak

Økning i antall elever

Skolene i Ringsaker har en økning på 41 elever sammenlignet med forrige skoleår. Budsjettet er styrket med 2,252 mill. kroner for å opprettholde omfanget på antall undervisningstimer.

Spesifiserte kutt

I rammesaken som ble behandlet i f.sak 76/2018, var det opprinnelig forutsatt et samlet innsparingstiltak på kr 1.959.000. I rådmannens budsjettforslag er det generelle tiltaket redusert med kr 970.000. I budsjettoplegget gjenstår det spesifiserte kutt på til sammen kr 989.000:

Økte refusjonsinntekter på PPT

Enheten bistår fylkeskommunen med tjenester i forhold til elever på videregående skole. Som følge av økte utgifter til først og fremst lønn, er det grunnlag for å øke budsjettet for refusjoner med kr 69.000.

Reduksjon i driftsutgifter Voksenpedagogisk senter

Enheten har innarbeidet et kutt på ulike driftsarter med til sammen kr 65.000.

Fjerning av samlingsstyrergodtgjøring

Fra 2019 tas godtgjøringen for å være samlingsstyrer bort. Tiltaket utgjør en reduksjon i budsjettet med kr 630.000. Det er ikke lovpålagt å ha samlingsstyrere, og det har vært praktisert ulikt ved skolene. Tiltaket gjennomføres som et budsjetttiltak.

Reduksjon i driftsutgifter

Det er gjennomført en reduksjon i driftsbudsjettene på forsterkede enheter på til sammen kr 225.000. Avdelingene prioriteres ved fordeling av driftsbudsjett. Forsterket enhet ved Mørkved og Moelv har som følge av nye skolebygg nytt utstyr og materiell. Det er derfor rom for en reduksjon.

0,2 årsverk økt administrasjonsressurs

Det opprettes 0,2 årsverk økt ledelse/administrasjon ved Stavsberg skole fra 1.1.2019. Tiltaket er beregnet til å utgjøre kr 160.000. Tiltaket gjennomføres som følge av byggingen av ny skole. Den nye skolen vil ha plass til betydelig flere elever enn den gamle skolen. Det er forventet at elevtallet vil stige framover.

Inndragelse av 1 årsverk lærer fra 1.1.2019

Som følge av at bosetting av flyktninger er nedjustert, er det lagt en skisse for å redusere stillingsrammen til Voksenpedagogisk senter med til sammen 4 årsverk i løpet av 2019. Det inndras 1 årsverk som lærer fra 1.1.2019. Tiltaket utgjør kr 750.000.

Inndragelse av 1 årsverk lærer fra 1.8.2019

Som følge av at bosetting av flyktninger er nedjustert, er det lagt en skisse for å redusere stillingsrammen til Voksenpedagogisk senter med til sammen 4 årsverk i løpet av 2019. Det inndras 1 årsverk som lærer fra 1.8.2019. Tiltaket utgjør kr 300.000 i 2019, og har en helårvirkning på kr 750.000 fra 2020.

Inndragelse av 1 årsverk programrådgiver fra 1.1.2019

Som følge av at bosetting av flyktninger er nedjustert, er det lagt en skisse for å redusere stillingsrammen til Voksenpedagogisk senter med til sammen 4 årsverk i løpet av 2019. Det inndras 1 årsverk som programrådgiver fra 1.1.2019. Tiltaket utgjør kr 550.000.

Inndragelse av 1 årsverk programrådgiver fra 1.8.2019

Som følge av at bosetting av flyktninger er nedjustert, er det lagt en skisse for å redusere stillingsrammen til Voksenpedagogisk senter med til sammen 4 årsverk i løpet av 2019. Det inndras 1 årsverk som programrådgiver fra 1.8.2019. Tiltaket utgjør kr 230.000 i 2019, og har en helårsvirkning på kr 550.000 fra 2020.

2 årsverk lærere pga. økt antall grunnskoleelever

Det er behov for å opprette 2 årsverk til undervisning av elever som har krav på grunnskole. Som følge av økningen i antall bosatte flyktninger og økt innvandring de siste årene, har enheten også en stor økning i antall elever som har krav på grunnskoleundervisning. Tiltaket har en samlet utgiftsside på 1,658 mill. kroner.

0,3 årsverk økt ledelsesressurs PPT

Det opprettes 0,3 årsverk i økt ledelsesressurs ved PPT fra 1.1.2019. Tiltaket er beregnet til å utgjøre kr 255.000. PPT skal hjelpe barn og skoler med å legge til rette for barn og elever med særskilte behov. PPT har både system- og individrettede arbeidsoppgaver. Behovet for tverrfaglig samarbeid og bistand i kompetanse- og organisasjonsutvikling har økt over mange år, og en ser særlig behov for samarbeid rundt tidlig innsats og forebygging. Dette krever økt koordinering og ledelse.

Realfag

Det er innarbeidet 1,0 mill. kroner for å etablere et undervisningsopplegg hvor elevene deltar i praktisk og utforskende matematikk, naturfag og teknologi. Elevene skal ha tilgang til nytt og spennende utstyr samt møte en engasjert og faglig dyktig lærer.

4.4.6 Investeringstiltak

Stavsberg skole og flerbrukshall (prosjekt 60431)

I økonomiplanperioden for 2019-2022 er det ført opp til sammen 137,820 mill. kroner. Sammen med tidligere bevilgninger er det totalt innarbeidet 315,8 mill. kroner. Dette er i samsvar med f.sak 124/2017 *Stavsberg skole og flerbrukshall – forprosjekt og kostnadsoverslag*.

Utbedring basseng Brøttum (prosjekt 60436)

Det er ført opp 49 mill. kroner til utbedring av bassenget på Brøttum i planperioden. Det er ført opp 25 mill. kroner i 2019 og 24 mill. kroner i 2020.

Moelvhallen – svømmebasseng og flerbrukshall (prosjekt 60441)

Kommunestyret vedtok i k.sak 78/2016 plantegninger og kostnadsoverslag for ny Moelvhall med svømmebasseng og flerbrukshall på 241,3 mill. kroner. Fram til og med 2018 er det bevilget 236,3 mill. kroner til prosjektet. Det er ført opp 5 mill. kroner i 2019.

Utbedring lekeapparater (prosjekt 60442)

Det er ført opp kr 200.000 hvert år i økonomiplanperioden til utbedring av lekeapparater. Bevilgningen skal brukes til å anskaffe godkjente lekeapparater ved skolene.

Opprusting miljørettet helsevern (prosjekt 60446)

Posten utgjør årlig 5 mill. kroner. Her belastes prosjekter som blir for omfattende til at den enkelte skole uten videre kan forventes å skulle dekke utgiften innen egen ramme. I tillegg er det gjennom de øvrige prosjektene innarbeidet midler til utbedring innenfor miljørettet helsevern. Posten disponeres i delegert økonomisak etter godkjenning av rådmannen med hensyn til hvilke enkeltprosjekter som skal belastes.

Ombygging av Moelv videregående skole (prosjekt 60453)

Det er ført opp 14 mill. kroner i 2020 til ombygging av de gamle lokalene til den nedlagte videregående skolen i Moelv. Moelv skole har behov for å øke kapasiteten for elevene, i første omgang for 5.-7. trinn, og ombyggingen skal gi lokaler til undervisning og møter.

Utbedring av toaletter for elevene ved Nes ungdomsskole (prosjekt 60454)

Det er ført opp kr 700.000 til utbedring av elevtoalettene ved Nes ungdomsskole i 2019.